

Institut d'Estudis Catalans

*Programa «CiT (Terminologia de ciències i tecnologia)»
Secció de Ciències i Tecnologia*

**Guia d'utilització de les opcions de cerca
del *Glossari de termes gramaticals***

BARCELONA
2020

ÍNDIX

1. OPCIONS DE CERCA.....	3
1.1. CERCA PER ENTRADA	3
1.2. CERCA PER DEFINICIÓ	4
1.3. CERCA PER SINÒNIMS, ANTÒNIMS I TERMES RELACIONATS	4
1.4. CERCA PER IDIOMA	4
2. EXEMPLES DE TIPUS DE CERCA.....	5
2.1. CERCA PER ENTRADA	5
2.2. CERCA PER DEFINICIÓ	8
2.3. CERCA PER SINÒNIMS, ANTÒNIMS I TERMES RELACIONATS	11
2.4. CERCA D'EQUIVALENTS EN CASTELLÀ	12

En aquesta guia d'utilització pretenem explicar, d'una manera clara i entenedora, com fer servir les opcions de cerca (vegeu la imatge següent) que permeten consultar el *Glossari de termes gramaticals* de l'IEC. Tant la interfície d'aquesta obra com les opcions de cerca són comunes per a tots els glossaris inclosos en el portal CiT.

A la part superior de la pantalla hi ha el motor de cerca de què disposa el *Glossari*.

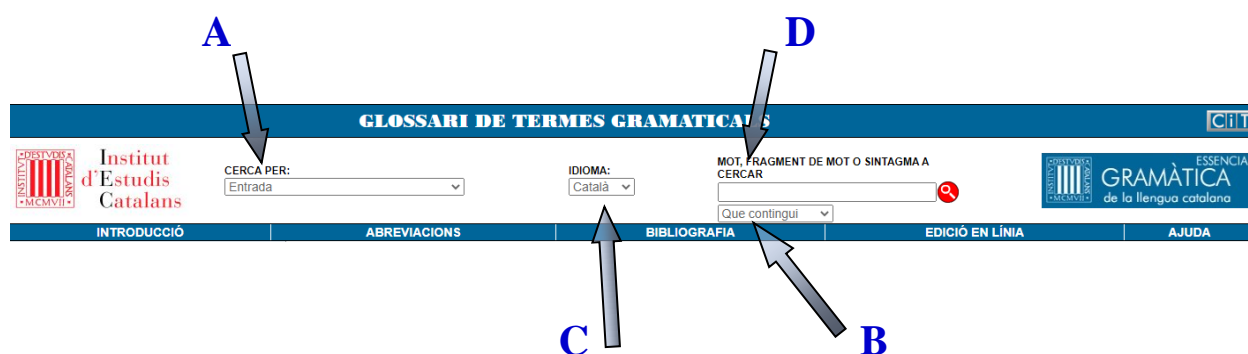

FIGURA 1. Motor de cerca del *Glossari de termes gramaticals* de l'IEC

Per a fer una cerca, cal introduir un mot en el camp *Mot, fragment de mot o sintagma a cercar*. La cerca es pot personalitzar amb una de les opcions que s'ofereixen en aquesta casella i en les de 'cerca per' i 'idioma'. En la cerca no es tenen en compte ni els accents ni les majúscules.

1. OPCIONS DE CERCA

En aquesta obra, es poden fer cerques per **entrada**, si es vol cercar un terme concret, i també se'n poden fer per **definició** i per **sinònims, antònims i termes relacionats**, si n'hi ha. L'opció d'**idioma** permet cercar els termes en castellà equivalents als lemes en català.

1.1. Cerca per entrada

La cerca per entrada (marcada amb una **A** en la figura 1) ajuda a trobar els termes a partir de la forma exacta, total o parcial, o a partir d'una seqüència de lletres si s'utilitzen les opcions (marcades amb una **B** en la figura 1). Els graus de coincidència són els següents:

- «Que contingui»: cerca els termes que contenen la cadena de text escrita.
- «Que coincideixi amb»: cerca el terme exacte que s'escriu.
- «Que comenci per»: cerca els termes que comencen per la cadena de text escrita.
- «Que acabi en»: cerca els termes que acaben en la cadena de text escrita.

La cerca per defecte correspon a l'opció «Que contingui». Si es vol fer algun dels altres tipus (cerca exacta o parcial respecte a un mot), caldrà seleccionar un dels altres paràmetres anteriors del menú desplegable del camp *Mot, fragment de mot o sintagma a cercar* (marcat amb una **D** en la figura 1).

1.2. Cerca per definició

Aquesta opció de cerca —accessible des del menú desplegable *Cerca per* (marcat amb una **A** en la figura 1)— permet trobar termes (o cadenes de caràcters) dins de la definició de les entrades. Atès que tots els termes del diccionari tenen la definició en català, la tria d'aquest tipus de cerca implica deshabilitar la tria de llengua en el menú desplegable, on apareixerà «català» per defecte.

Aquest tipus de cerca es pot combinar amb els quatre graus de coincidència comentats abans («que contingui», «que coincideixi amb», «que comenci per», «que acabi en»).

Algunes definicions van seguides d'una nota. Si combinem la cerca per definició amb l'opció «Que contingui» i busquem el mot *nota*, es mostraran totes les entrades que contenen una informació addicional a la paràfrasi definidora del terme.

1.3. Cerca per sinònims, antònims i termes relacionats

Aquesta opció de cerca —accessible des del menú desplegable *Cerca per* (marcat amb una **A** en la figura 1)— permet buscar entrades a partir dels sinònims, dels antònims o dels termes relacionats. Com en els altres tipus de cerca, hi ha quatre graus possibles de coincidència entre la cadena introduïda i els resultats obtinguts:

- «Que contingui»: cerca el sinònim, l'antònim o el terme relacionat que contingui la cadena de text escrita.
- «Que coincideixi amb»: cerca el sinònim, l'antònim o el terme relacionat exacte que s'escriu.
- «Que comenci per»: cerca el sinònim, l'antònim o el terme relacionat que comenci per la cadena de text escrita.
- «Que acabi en»: cerca el sinònim, l'antònim o el terme relacionat que acabi en la cadena de text escrita.

La cerca «Que contingui» apareixerà seleccionada per defecte; tot i això, es pot canviar aquesta opció en qualsevol moment.

1.4. Cerca per idioma

El camp *Idioma* (marcat amb una **C** en la figura 1) és un menú desplegable en el qual apareix «català» com a llengua per defecte. Per a fer la cerca de l'equivalent en castellà d'un terme en català, se selecciona la cerca per entrada i en el menú desplegable del camp *Idioma* es canvia l'opció 'català' a 'castellà'.

De la mateixa manera que en les cerques per entrada en català, en aquest cas també es poden fer servir els diferents paràmetres que determinen el grau de coincidència amb el terme cercat («que contingui», «que coincideixi amb», «que comenci per», «que acabi en»).

2. EXEMPLES DE TIPUS DE CERCA

2.1. Cerca per entrada

Aquesta cerca permet consultar els termes que conté l'obra, així com els equivalents en castellà, en combinació amb l'opció d'idioma (vegeu l'apartat 2.4). Els diferents paràmetres de la part superior de la pantalla permeten acotar les cerques.

— *Que contingui*

- Cercar entrades que contenen un mot o una determinada cadena de caràcters: amb aquest tipus de cerca es poden consultar les entrades que contenen una seqüència de caràcters o un mot específic. Busquem, per exemple, les entrades que continguin el mot *demonstratiu* (vegeu la figura 2) i en trobem quatre: *adverbi demostratiu*, *demonstratiu*, *determinant demostratiu* i *pronom demostratiu* (una en ús nominal i tres termes més que contenen la paraula com a adjectiu). Aquesta cerca permet obtenir els tipus de demostratiu segons la categoria gramatical.

GLOSSARI DE TERMES GRAMATICALS CiTi

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS CERCA PER: Entrada IDIOMA: Català MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A: demostratiu GRAMÀTICA ESSENCIAL de la llengua catalana

INTRODUCCIÓ | ABBREVIACIONS | BIBLIOGRAFIA | EDICIÓ EN LÍNIA | AJUDA

1 de 1 (4 registres)

- adverbi demostratiu
- demostratiu
- determinant demostratiu
- pronom demostratiu

adverbi demostratiu m.
Adverbi de lloc que indica posició per referència a l'espai en què se situen l'emissor i el receptor de l'acte de parla.
Veniu aquí
OEIEC: [11.2a](#)
[16.4a](#)
V. t.: [dxi](#)
es adverbio demostrativo m.

demostratiu m.
Classe de paraules que expressen proximitat o llunyania de l'entitat designada respecte al lloc en què se situen l'emissor i el receptor de l'acte de parla o al moment en què es realitza l'acte de parla.
Nota: Pot ser un determinant, un pronom o un adverbi.
Agafe aquesta *cistella* i aquella *bossa*
Agafe això
No he tornat allí mai
OEIEC: [11.2](#)
V. t.: [dxi](#)
es demostrativo m.

determinant demostratiu m.
Determinant que designa el grau de proximitat en l'espai, el temps o el discurs de l'entitat designada pel nom al qual es refereix.
Aquesta *jaqueta* abriga molt
Aqueixa *nit* no vam anar al teatre
Em va proposar sopar junts, però això no és una bona idea
OEIEC: [11.2a](#)
V. t.: [demostratiu dxi](#)
es determinante demostrativo m.

FIGURA 2. Cerca per entrada que contingui *demonstratiu*

— *Que comenci per*

- Cercar entrades que comencen per un caràcter o un conjunt de caràcters que no constitueixen necessàriament un mot: amb aquest tipus de cerca es poden consultar tots els termes del glossari que comencen per una lletra o un conjunt de lletres determinats, per exemple, per la lletra *b* (*base*, *base lèxica*, *bategant*, *betacisme*, *bilabial*; vegeu la figura 3) o per la cadena de caràcters *quanti* (*quantificador*, *quantificador comparatiu*, *quantificador nominal*, *quantificador universal*, *quantitatiu*, *quantitatiu absolut*, *quantitatiu comparatiu*, *quantitatiu relatiu*; vegeu la figura 4).

Glossari de Termes Gramaticals
CiUT

Institut d'Estudis Catalans

CERCA PER:

IDIOMA:

MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR

Que comenci per ▾

ESSENCIAL
GRAMÀTICA
de la llengua catalana

INTRODUCCIÓ
ABREVIACIONS
BIBLIOGRAFIA
EDICIÓ EN LÍNIA
AJUDA

1 de 1 (5 registres)

- base
- base lèxica
- bategant
- betacisme
- bilabial

base *f.*

Vegeu [base lèxica](#).

es base f.

base lèxica *f.*

Constituent d'un mot que n'aporta el significat bàsic al qual poden afegir-se afixos derivatius o flexius.

rítmic

GEIEC: [6.2](#)

Sin.: [base](#)

V. t.: [composició](#), [derivació](#), [flexió nominal](#), [flexió verbal](#), [radical](#)

es base lèxica f., base f.

bategant *f.*

Consonant ròtica que s'articula amb un moviment ràpid de l'àpex de la llengua amb la zona alveolar que es manifesta en un sol batec.

[t] *careta, mira*

GEIEC: [2.2.3c](#)

Sin.: [consonant bategant](#)

Ant.: [vibrant](#)

es percussiva f., consonante percussiva f., vibrante simple f.

betacisme *m.*

Pèrdua d'oposició fonològica entre la consonant oclusiva bilabial sonora /b/ i la fricativa labiodental sonora /v/, de manera que la bilabial reemplaça sistemàticament la labiodental.

[b] *verd, selva*

[β] *provà*

GEIEC: [2.2.2a](#)

es betacismo m.

bilabial *f.*

Consonant que s'articula amb el llavi inferior i el superior.

[p] *pare*

[b] *ambició*

[m] *mai*

GEIEC: [2.2a](#)

Sin.: [consonant bilabial](#)

V. t.: [loc d'articulació](#)

es bilabial f., consonante bilabial f.

FIGURA 3. Cerca per entrada que comenci per *b*

Glossari de Termes Gramaticals
CiUT

Institut d'Estudis Catalans

CERCA PER:

IDIOMA:

MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR

Que comenci per ▾

ESSENCIAL
GRAMÀTICA
de la llengua catalana

INTRODUCCIÓ
ABREVIACIONS
BIBLIOGRAFIA
EDICIÓ EN LÍNIA
AJUDA

1 de 1 (8 registres)

- quantificador
- quantificador comparatiu
- quantificador nominal
- quantificador universal
- quantitatiu
- quantitatiu absolut
- quantitatiu comparatiu
- quantitatiu relatiu

quantificador *m.*

Classe de paraules que s'usen per a mesurar el nombre d'entitats, la quantitat de matèria o el grau d'una propietat o d'una situació.

Nota: Pot ser un quantificador nominal o un adverb de grau.

dues cases

massa llibres

poca substància

molt pacient

parla poc

GEIEC: [12.1](#)

V. t.: [especificador nominal](#)

es quantificador m.

quantificador comparatiu *m.*

Constituent d'una construcció comparativa quantitativa que assenyala la igualtat o la desigualtat que hi ha entre allò que es compara.

Nota: Correspon a un quantitatiu comparatiu.

La novel·la finalista és tan interessant com la guanyadora

La novel·la finalista és més interessant que la guanyadora

GEIEC: [25.2b](#)

es quantificador comparativo m.

quantificador nominal *m.*

Especificador que serveix per a mesurar entitats comptables i no comptables.

tres llibres

prou aigua

GEIEC: [12.2](#)

es quantificador nominal m.

quantificador universal *m.*

Quantificador indefinit que s'aplica al conjunt d'entitats que presenten una determinada característica.

tots els animals

cada individu

GEIEC: [12.5.2](#)

es quantificador universal m.

FIGURA 4. Cerca per entrada que comenci per *quanti*

- Cercar entrades formades per més d'una unitat lèxica: amb aquest tipus de cerca es poden consultar les entrades complexes o sintagmàtiques que inclouen com a primer element el mot objecte de la cerca. Si busquem les entrades que comencin per *síl·laba*, obtindrem cinc resultats: *síl·laba*, *síl·laba àtona*, *síl·laba lliure*, *síl·laba tònica* i *síl·laba travada* (vegeu la figura 5).

The screenshot shows the 'Glossari de Termes Gramaticals' interface. The search criteria are: 'CERCA PER: Entrada', 'IDIOMA: Català', and 'MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A: síl·laba'. The search results are displayed in a list on the left and detailed in the main content area. The results include:

- síl·laba f.**: Unitat prosòdica formada per una vocal i, opcionalment, per sons consonàntics, capaç de rebre accent. Nota: Segons la tonicitat, pot ser àtona o tònica; segons l'estructura, pot ser lliure o travada.
 - a, pla
 - cel, trens
 - breu, rei
 - GEIEC: 1.3
 - V. t.: [coda síl·làbica](#), [nucli síl·làbic](#), [obertura síl·làbica](#)
- es sílaba f.**
- síl·laba àtona f.**: Síl·laba sense accent prosòdic.
 - casa
 - GEIEC: 3.2.1
 - Ant.: [síl·laba tònica](#)
 - V. t.: [accent](#)
- es sílaba àtona f.**
- síl·laba lliure f.**: Síl·laba que no està dotada de coda i, doncs, acaba en vocal.
 - mà, po.sa
 - GEIEC: 1.3
 - Ant.: [síl·laba travada](#)
- es sílaba lliure f.**

FIGURA 5. Cerca per entrada que comenci per *síl·laba*

— Que acabi en

- Cercar entrades que acabin en una seqüència gràfica concreta: amb aquest tipus de cerca obtenim com a resultats els termes que acaben en una seqüència de caràcters determinada. Si busquem les entrades que acabin en *fix*, obtindrem quatre articles: *afix*, *infix*, *prefix* i *sufix* (el concepte de nivell bàsic, *afix*, i els tres de nivell subordinant, *infix*, *prefix* i *sufix*; vegeu la figura 6).

The screenshot shows the 'Glossari de Termes Gramaticals' interface. The search criteria are: 'CERCA PER: Entrada', 'IDIOMA: Català', and 'MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A: fix'. The search results are displayed in a list on the left and detailed in the main content area. The results include:

- afix m.**: Morfema que s'adjunta a una base lèxica. Nota: Pot ser flexiu o derivatiu.
 - alta
 - frescor
 - desordre
 - es atijo m.
- infix m.**: Afix derivatiu que apareix fixat entre una base lèxica i un sufix. Nota: Hi ha qui el considera una variant del sufix.
 - hortolà
 - GEIEC: 6.2
 - es infjo m.
- prefix m.**: Afix derivatiu que s'adjunta a l'esquerra d'una base lèxica per a formar un mot derivat.
 - preavis
 - GEIEC: 6.4
 - Ant.: [sufix](#)
 - V. t.: [derivació](#), [preficació](#)
- es prefixo m.**

FIGURA 6. Cerca per entrada que acabi en *fix*

2.2. Cerca per definició

És possible fer cerques en la definició, incloent-hi les notes, quan n'hi ha. En aquest cas, la cerca més informativa és la que es correspon amb el descriptor, atès que permet reconstruir sistemes nacionals. Ho veiem en el cas de la cerca en definició que comenci per *sufix lèxic*, que identifica els quatre casos en què s'usa com a descriptor: *sufix adjectivador*, *sufix adverbialitzador*, *sufix nominalitzador* i *sufix verbalitzador* (vegeu la figura 7). Obtenim així els tipus de sufix segons la categoria del mot derivat.

GLOSSARI DE TERMES GRAMATICALS

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

CERCA PER: Definició

IDIOMA: Català

MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR: sufix lèxic

Que comenci per

INTRODUCCIÓ ABREVIACIONS BIBLIOGRAFIA EDICIÓ EN LÍNIA AJUDA

1 de 1 (4 registres)

- sufix adjectivador
- sufix adverbialitzador
- sufix nominalitzador
- sufix verbalitzador

sufix adjectivador m.
Sufix lèxic que imposa al mot resultant la categoria d'adjectiu.
pulmonar
 GEIEC: 6.3.1b
 Ant: [sufix adverbialitzador](#), [sufix nominalitzador](#), [sufix verbalitzador](#)
 es sufix adjectivador m., sufix adjectival m.

sufix adverbialitzador m.
Sufix lèxic que imposa al mot resultant la categoria d'adverbial.
educadament
 GEIEC: 6.3.1b
 Ant: [sufix adjectivador](#), [sufix nominalitzador](#), [sufix verbalitzador](#)
 es sufix adverbialitzador m.

sufix nominalitzador m.
Sufix lèxic que imposa al mot resultant la categoria de nom.
dotació
 GEIEC: 6.3.1b
 Ant: [sufix adjectivador](#), [sufix adverbialitzador](#), [sufix verbalitzador](#)
 es sufix nominalitzador m., sufix nominal m.

sufix verbalitzador m.
Sufix lèxic que imposa al mot resultant la categoria de verb.
dramatitzar
 GEIEC: 6.3.1b
 Ant: [sufix adjectivador](#), [sufix adverbialitzador](#), [sufix nominalitzador](#)
 es sufix verbalitzador m., sufix verbal m.

FIGURA 7. Cerca per definició que comenci per *sufix lèxic*

Tot i que es poden fer cerques en la definició fent servir els quatre paràmetres de cerca comentats en apartats anteriors, les dues opcions més interessants són la cerca «Que comenci per» i «Que contingui».

— Que comenci per

- Cercar definicions que comencen per un mot concret o una cadena de caràcters: podem consultar tots els termes la definició dels quals comença per una paraula (o una part de paraula) determinada, és a dir, els termes relacionats per cohiponímia perquè comparteixen el mateix descriptor, per exemple, *vocal*. També es poden cercar unitats complexes com, per exemple, *nom propi*, cerca que ens permet observar que es classifiquen en *antropònims* i *topònims* (vegeu la figura 8).

GLOSSARI DE TERMES GRAMATICALS

CERCA PER: Definició

IDIOMA: Català

MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR: nom propi

Que comenci per

INTRODUCCIÓ | **ABREVIACIONS** | **BIBLIOGRAFIA** | **EDICIÓ EN LÍNIA** | **AJUDA**

1 de 1 (2 registres)

- antropònim
- topònim

antropònim m.
Nom propi que designa un ésser humà.
Marta, Fabra
 GEIEC: 8.4a
 Sin: [nom propi de persona](#)
 V. t: [topònim](#)
 es antropònim m., nombre propi de persona m.

topònim m.
Nom propi que designa un lloc.
València, Suècia, Pirineus
 GEIEC: 8.4b
 Sin: [nom propi geogràfic](#)
 V. t: [antropònim](#)
 es topònim m., nombre propi geogràfic m., nombre propi de lloc m.

FIGURA 8. Cerca per definició que comenci per *nom propi*

— *Que contingui*

- Cercar definicions que contenen un mot o cadena de caràcters: consultem les definicions que contenen una paraula específica, per exemple, *entonació* (vegeu la figura 9) i trobem l'entrada corresponent a l'hiperònim (*propietat suprasegmental*) i entrades relacionades amb la modalitat oracional i l'èmfasi.

GLOSSARI DE TERMES GRAMATICALS

CERCA PER: Definició

IDIOMA: Català

MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR: entonació

Que contingui

INTRODUCCIÓ | **ABREVIACIONS** | **BIBLIOGRAFIA** | **EDICIÓ EN LÍNIA** | **AJUDA**

1 de 1 (7 registres)

- èmfasi contrastiu
- exclamativa
- exclamativa directa
- exclamativa indirecta
- interrogativa
- interrogativa directa
- propietat suprasegmental

èmfasi contrastiu m.
Entonació amb què es destaca un constituent respecte a la resta de l'oració i s'indica que s'oposa a altres constituents implícits o explícits.
AMB TU, vol anar de viatge, no amb la teva dona
Vol anar de viatge AMB TU precisament
 GEIEC: 30.2.4b
 V. t: [focalització](#)
 es èmfasi contrastiu m.

exclamativa f.
 Oració que manifesta emocions per mitjà de l'**entonació** o d'elements exclamatus.
 Nota: Segons l'abast, les exclamatives es classifiquen en totals o parcials; segons l'**entonació** que reben, les parcials es classifiquen en directes o indirectes.
Per fi han llogat la casa!
On anirem a parar!
No sé on anirem a parar!
 GEIEC: 31.4
 Sin: [oració exclamativa](#)
 Ant: [declarativa](#) [imperativa](#) [interrogativa](#) [optativa](#)
 V. t: [modalitat exclamativa](#)
 es exclamativa f., oració exclamativa f.

exclamativa directa f.
 Oració amb **entonació** exclamativa.
Quin goig que fas amb aquest vestit!
Li va dir: «Quin goig que fas amb aquest vestit!»
 GEIEC: 31.4
 Ant: [exclamativa indirecta](#)
 es exclamativa directa f.

exclamativa indirecta f.
 Oració exclamativa parcial que ha esdevingut una subordinada substantiva integrada en l'oració principal i, doncs, ha perdut l'**entonació** exclamativa.
No saps que lluny que han arribat
 GEIEC: 23.7.2
 31.4
 Ant: [exclamativa directa](#)
 es exclamativa indirecta f.

FIGURA 9. Cerca per definició que contingui *entonació*

Semblantment, podem cercar definicions que continguin una cadena de caràcters, com *contrast*. Obtindrem definicions que inclouen les paraules *contrast*, *contrasta*, *contrasti*, *contrastiu*, *contrastiva* i *contrastivament*, corresponents a articles relacionats amb la noció de 'contrast' des de diferents punts de vista (vegeu la figura 10).

GLOSSARI DE TERMES GRAMATICALS CiTi

CERCA PER:

IDIOMA:

MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA
CERCAR

INTRODUCCIÓ
ABREVIACIONS
BIBLIOGRAFIA
EDICIÓ EN LÍNIA
AJUDA

1 de 1 (8 registres)

- clivellada
- comparativa correctiva
- condicional amb valor contrastiu
- conjunció adversativa
- coordinació adversativa
- coordinada adversativa
- focalització contrastiva
- focalització no contrastiva

clivellada *f.*

Construcció en què es focalitza **contrastivament** un constituent oracional situant-lo entre el verb copulatiu *ser* i una subordinada introduïda per la conjunció *que*.

És al Priorat que van anar

GEIEC: [24.6](#)
[30.4.1](#)

Sin.: oració clivellada

V. t.: [àmfasi contrastiu](#), [focalització](#)

es oració hendida *f.*

comparativa correctiva *f.*

Pseudocomparativa que estableix un **contrast** entre dos termes i indica que, contràriament al que se suposa o s'ha afirmat prèviament, el primer és més adequat o idoni que el segon.

El problema és més econòmic que polític

GEIEC: [25.3c](#)

es comparativa correctiva *f.*, *comparativa substitutiva f.*

condicional amb valor contrastiu *f.*

Oració condicional no prototípica que estableix un **contrast** amb l'apòdosi.

Si l'any passat ja vam obtenir beneficis, enguany hem superat totes les previsions

GEIEC: [27.2.3a](#)

es condicional con valor contrastivo *f.*

conjunció adversativa *f.*

Conjunció coordinant que expressa **contrast**

Té molt bona veu, però no afina gaire

GEIEC: [21.2.1](#)

V. t.: [coordinació adversativa](#)

es conjunció adversativa *f.*

FIGURA 10. Cerca per definició que contingui *contrast*

- Consultar les notes de les definicions: podem aprofitar aquesta opció de cerca per a consultar els termes que tenen notes, cercant la paraula *nota* (vegeu la figura 11).¹

GLOSSARI DE TERMES GRAMATICALS CiTi

CERCA PER:

IDIOMA:

MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA
CERCAR

INTRODUCCIÓ
ABREVIACIONS
BIBLIOGRAFIA
EDICIÓ EN LÍNIA
AJUDA

1 de 13 (124 registres)

- accent
- accent gràfic
- adjectiu
- adjectiu adverbial
- adverbi
- adverbi de lloc
- afix
- afix derivatiu
- aproximant
- argument

accent *m.*

Propietat suprasegmental que incideix sobre tota una síl·laba i es manifesta a través d'un increment de la intensitat, el to i la durada.

Nota: Segons l'abast, pot ser de mot o de frase; segons la prominència, pot ser primari o secundari. L'accent gràfic el pot representar en l'escrit.

*casa, **débil**, increíble*

GEIEC: [3.2](#)

Sin.: accent fonètic, accent prosòdic

es acento *m.*, acento prosódico *m.*, acento de intensidad *m.*

accent gràfic *m.*

Signe que s'escriu damunt de vocals tòniques en certs contextos i representa convencionalment l'accent de mot.

Nota: Pot ser agut (´) o greu (˘); n'hi ha que són diacrítics.

també, diríem, córrer, mútua; farà, pètal, tenòmens; bé, sòl

es acento gráfico *m.*, tilde *f.*

adjectiu *m.*

Classe de paraules que atribueixen una propietat o característica a una entitat del discurs, o bé la classifiquen, i que poden funcionar com a modificador del nom dins del sintagma nominal.

Nota: Segons el significat, els adjectius es classifiquen en qualificatius, relacionals o adverbials; segons la forma, es classifiquen en variables i invariables.

blanc, cardiovascular, possible

GEIEC: [9.2](#)

es adjetivo *m.*

adjectiu adverbial *m.*

Adjectiu que expressa un valor característic de certs adverbis, com ara la freqüència, la possibilitat o la necessitat, la manera, l'espai o el temps.

Nota: Pot ser aspectual, modal, de manera, locatiu o focal.

una actitud habitual
una actuació improbable
una proposta dissortada
un país llunyà
una mera opinió

GEIEC: [9.5](#)

Ant.: [adjectiu qualificatiu](#), [adjectiu relacional](#)

es adjetivo adverbial *m.*

FIGURA 11. Cerca per definició que contingui *nota*

1. Hi ha 123 articles que contenen notes. Per la cadena de cerca, l'operació identifica, a més, un cas en què apareix com a part de la paraula *denota*.

2.3. Cerca per sinònims, antònims i termes relacionats

També és possible fer una cerca en els camps de sinònims, antònims o termes relacionats, cosa que permet establir relacions semàntiques entre termes. L'opció més interessant és la cerca «Que contingui».

— *Que contingui*

- Cercar els sinònims, antònims o termes relacionats que continguin un terme: consultem els sinònims que contenen un terme específic, per exemple *datiu d'interès*, i obtenim l'entrada *datiu ètic* (vegeu la figura 12).

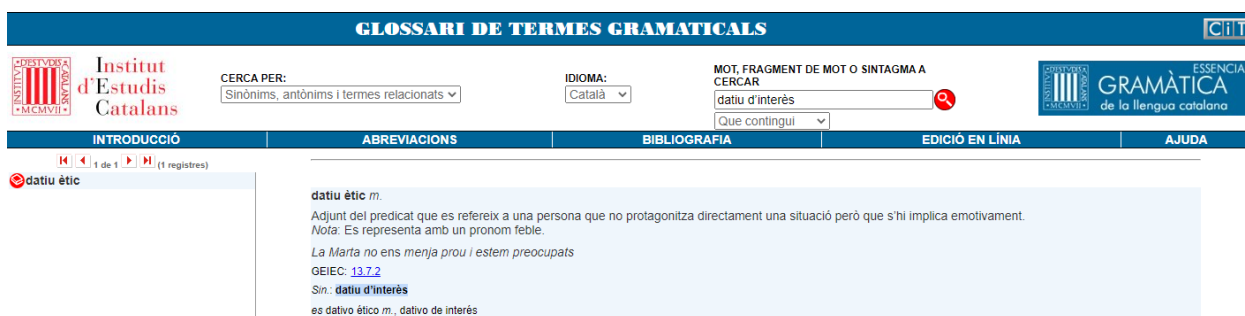

FIGURA 12. Cerca per sinònim, antònim i terme relacionat que contingui *datiu d'interès*

Aquesta cerca és especialment útil quan hi ha una denominació secundària d'un terme que, pel fet que té un ús menys generalitzat, no s'ha inclòs en la base de dades com a entrada.

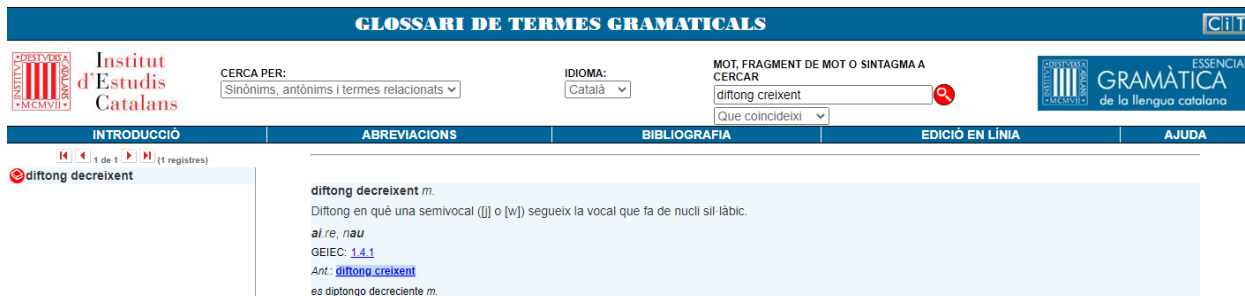
Una cerca semblant és la cerca de la paraula *negació*. Això ens permet identificar termes relacionats que no tenen cap relació formal amb el terme *negació*, com són *activador negatiu*, *expressió minimitzadora* i *terme de polaritat negativa* i també els complementaris *negació oracional* - *negació de constituent* (vegeu la figura 13).

FIGURA 13. Cerca per sinònim, antònim i terme relacionat que contingui *negació*

— *Que coincideixi amb*

- Cercar els sinònims, antònims o termes relacionats que coincideixen amb un terme: consultem l'aparició en aquests camps d'un terme específic, per exemple, *diftong creixent* i obtenim l'entrada del complementari, *diftong decreixent* (vegem la figura 14).

GLOSSARI DE TERMES GRAMATICALS CiTi

INSTITUT d'Estudis Catalans

CERCA PER: Sinònims, antònims i termes relacionats

IDIOMA: Català

MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR: diftong creixent

Que coincideixi

INTRODUCCIÓ ABREVIACIONS BIBLIOGRAFIA EDICIÓ EN LÍNIA AJUDA

1 de 1 (1 registres)

diftong decreixent

diftong decreixent m.
Diftong en què una semivocal ([j] o [w]) segueix la vocal que fa de nucli sil·làbic.
ai.re, nau
GEIEC: [1.4.1](#)
Ant: [diftong creixent](#)
es diptongo decreciente m.

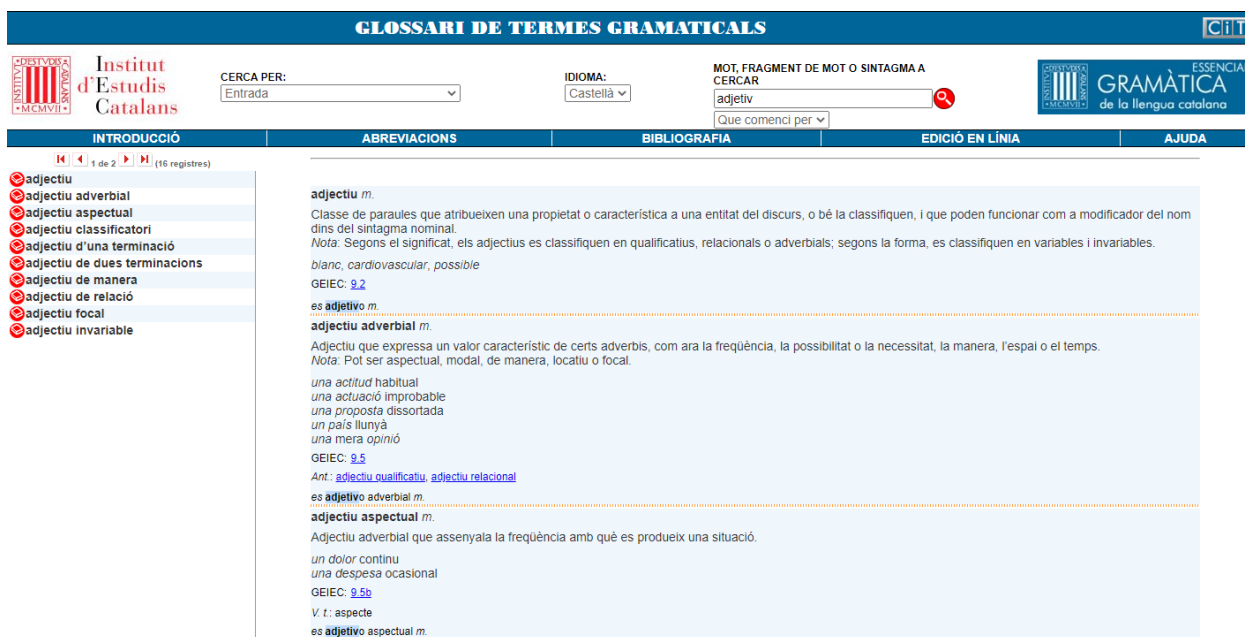
FIGURA 14. Cerca per sinònim, antònim i terme relacionat que coincideixi amb *diftong creixent*

2.4. Cerca d'equivalents en castellà

Aquesta cerca —que, informàticament, és una variant de la cerca per entrada combinada amb el camp *Idioma*— permet consultar els equivalents en castellà dels termes en català. Si tenim activa la cerca per entrada i, a continuació, seleccionem ‘castellà’ en el menú desplegable sota *Idioma*, podrem trobar els equivalents aprofitant els paràmetres que determinen el grau de coincidència del text introduït amb la forma que conté l’obra. Vegem-ne uns quants exemples.

— *Que comenci per*

- Cercar totes les equivalències en castellà que comencen per una seqüència de caràcters, per exemple, *adjetiv*. Obtenim així els equivalents en castellà relacionats amb el concepte d’adjectiu (vegem la figura 15).

GLOSSARI DE TERMES GRAMATICALS CiTi

INSTITUT d'Estudis Catalans

CERCA PER: Entrada

IDIOMA: Castellà

MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR: adjetiv

Que comenci per

INTRODUCCIÓ ABREVIACIONS BIBLIOGRAFIA EDICIÓ EN LÍNIA AJUDA

1 de 2 (16 registres)

- adjectiu
- adjectiu adverbial
- adjectiu aspectual
- adjectiu classificatori
- adjectiu d'una terminació
- adjectiu de dues terminacions
- adjectiu de manera
- adjectiu de relació
- adjectiu focal
- adjectiu invariable

adjectiu m.
Classe de paraules que atribueixen una propietat o característica a una entitat del discurs, o bé la classifiquen, i que poden funcionar com a modificador del nom dins del sintagma nominal.
Nota: Segons el significat, els adjectius es classifiquen en qualificatius, relacionals o adverbials; segons la forma, es classifiquen en variables i invariables.
blanc, cardiovascular, possible
GEIEC: [9.2](#)
es [adjetivo m.](#)

adjectiu adverbial m.
Adjectiu que expressa un valor característic de certs adverbis, com ara la freqüència, la possibilitat o la necessitat, la manera, l'espai o el temps.
Nota: Pot ser aspectual, modal, de manera, locatiu o focal.
una actitud habitual
una actuació improbable
una proposta dissortada
un país llunyà
una mera opinió
GEIEC: [9.5](#)
Ant: [adjectiu qualificatiu](#), [adjectiu relacional](#)
es [adjetivo adverbial m.](#)

adjectiu aspectual m.
Adjectiu adverbial que assenyalava la freqüència amb què es produeix una situació.
un dolor continu
una despesa ocasional
GEIEC: [9.5b](#)
V. t.: [aspecte](#)
es [adjetivo aspectual m.](#)

FIGURA 15. Cerca per equivalents que comenci per *adjetiv*

— *Que contingui*

- Cercar les equivalències en castellà que continguin un mot: consultem les equivalències que contenen un mot específic, per exemple, *percusiva* (vegeu la figura 16). Aquesta cerca permet a qui consulta trobar una correspondència en català que difícilment pot imaginar si només coneix el terme en castellà, atesa la diferència formal entre els termes respectius (*percusiva* - *bategant*).

GLOSSARI DE TERMES GRAMATICALS CiTi

Institut d'Estudis Catalans

CERCA PER: IDIOMA: MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR:

INTRODUCCIÓ ABREVIACIONS BIBLIOGRAFIA EDICIÓ EN LÍNIA AJUDA

1 de 1 (2 registres)

- bategant
- consonant bategant

bategant f.
 Consonant ròtica que s'articula amb un moviment ràpid de l'àpex de la llengua amb la zona alveolar que es manifesta en un sol batec.
 [r] careta, mira
 GEIEC: 2.2.3c
 Sin.: [consonant bategant](#)
 Ant.: [vibrant](#)
 es *percusiva f.*, consonante *percusiva f.*, vibrante simple *f.*
 consonant *bategant f.*
 Vegeu [bategant](#).
 es consonante *percusiva f.*

FIGURA 16. Cerca per equivalents que contingui *percusiva*

— *Que acabi en*

- Cercar totes les equivalències en castellà que acabin en una seqüència gràfica concreta: busquem totes les equivalències que acabin en *fijo* (vegeu la figura 17), i obtenim quatre entrades (*afix*, *infix*, *prefix*, *sufix*), amb els equivalents en castellà (*afijo*, *infijo*, *prefijo*, *sufijo*).

GLOSSARI DE TERMES GRAMATICALS CiTi

Institut d'Estudis Catalans

CERCA PER: IDIOMA: MOT, FRAGMENT DE MOT O SINTAGMA A CERCAR:

INTRODUCCIÓ ABREVIACIONS BIBLIOGRAFIA EDICIÓ EN LÍNIA AJUDA

1 de 1 (4 registres)

- afix
- infix
- prefix
- sufix

afix m.
 Morfema que s'adjunta a una base lèxica.
 Nota: Pot ser flexiu o derivatiu.
 alta
 frescor
 desordre
 es *afijo m.*
infix m.
 Afix derivatiu que apareix fixat entre una base lèxica i un sufix.
 Nota: Hi ha qui el considera una variant del sufix.
 hortolà
 GEIEC: 6.2
 es *infijo m.*
prefix m.
 Afix derivatiu que s'adjunta a l'esquerra d'una base lèxica per a formar un mot derivat.
 preavis
 GEIEC: 6.4
 Ant.: [sufix](#)
 V. t.: [derivació](#), [crefissació](#)
 es *prefijo m.*
sufix m.
 Afix derivatiu que s'adjunta a la dreta d'una base lèxica per a formar un mot derivat.
 Nota: Segons la funció, pot ser lèxic o valoratiu; segons la tonicitat, pot ser àton o tònic.
 frescor, amable
 petitot, peuet
 GEIEC: 6.3
 Ant.: [prefix](#)
 V. t.: [derivació](#), [sufissació](#)
 es *sufijo m.*

FIGURA 17. Cerca per equivalents que acabi en *fijo*

En conclusió, el motor de cerca permet trobar no sols els termes que conté el *Glossari de termes gramaticals* sinó també altres informacions de definició, relacions semàntiques i equivalents que ajuden en la comprensió i la utilització correcta d'aquests termes. La remissió a GEIEC permet, a més, ampliar la informació, de manera que es dona accés a una caracterització enciclopèdica de cadascuna de les entrades corresponents a lemes principals.